ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

Утвърждавам.
Декан:
/доц. д-р Милена Йоргова/

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
за студенти от специалност "Социални дейности"
ОКС „Магистър” след СПН, 2 семестъра на обучение

1. Здравето като биосоциален феномен. Дефиниции и измерения на здравето. Основни детерминанти на здравето. Здраве в риск; рискови фактори за здравето.
2. Обществено здраве – определение, основни показатели за измерване и оценка. Социалнозначими заболявания.
3. Промоция на здравето – елементи, приоритети, принципи и механизми за осъществяване. Здравна профилактика. Здравно образование и възпитание.
4. Европейска социална политика – постижения, съвременни проекции, Европейски социален модел.
5. Европейска социална политика: цели, принципи и инструменти; отворен метод на координация.
6. Социална защита. Форми на социална защита. Модели на социална защита в Европа. Еволюция на социалната защита в Европа.
7. Медиация в социалната работа: същност, предимства и възможности на медиацията. Медиационен процес. Процедура по медиация.
8. Принципи на медиацията. Етични стандарти в работата на медиатора. Закон за медиацията.
9. Социални услуги – същност, класификация, организация на предлагане, тенденции на развитие.
10. Управление на медико-социалната грижа – основни принципи и модели; управленски цикъл; ключови предизвикателства.
11. Качеството на медико-социалната грижа – същност, характеристики, инструменти за измерване и оценяване; управление на качеството.
12. Публично-частно партньорство – същност, принципи, модели, процес на изграждане на публично-частно партньорство.
13. Социално договаряне – механизъм, европейски опит и национални особености при възлагане на социални услуги на външни доставчици.
14. Социални програми и проекти – същност, особености, характеристики и типове социални проекти. Основни етапи при разработване и управление на социален проект.

15. Стилове за разрешаване на конфликти. Конфликтни ситуации, характеризиращи отделните стилове - основни характеристики. Приложение в практиката на социалната работа.

Литература:

1. Борисов, В. Мениджмънт на качеството в здравеопазването. В: Здравен мениджмънт. Т. I. Филвест, София, 2004.
2. Борисов; В., Ц. Воденичаров; К. Юрукова; С. Попова. Социална медицина. Арсо, С., 2006.
3. Будева, С. На фокус - социалната работа като философия и професия. В. Търново, Издателство "Фабер", 2024.
4. Будева, С. Помагащият процес - пътешествие през теорията и практиката. В. Търново, Издателство "Фабер", 2024.
5. Ванкова, Д. Социална медицина и промоция на здравето. МУ Проф. Д-р П. Стоянов, Варна, 2021.
6. Ганева, М., Професионални умения за хуманитарни специалности. БСУ, 2004.
7. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. ИК Стено, София, 2021.
8. Грънчарова, Г. Управление на здравните грижи, МУ, Плевен, 2011.
9. Делчева, Е., Ст. Гладилов. Икономика на здравеопазването. Princeps, С., 2000.
10. Дейвис, М. Антология Социална работа. С., 2008.
11. Иванов, Г. Качество на медицинската помощ – същност, съдържание, определяне, осигуряване, управление. http://www.nsoplb.com/uploads/article_documents/kachestvo_doc_ivanov.pdf .
12. Илчева, М. Въздействие на социалните проекти за промяна на общностите в България. Knowledge International Journal, Volume 41 (1), 2020, page 35-41.
13. Йоргова, М. Социална работа: влияния и промени. В.Т., 2012.
14. Йоргова, М. Collaboration and innovation in social services: hybrid organizations and areas of interaction. - Civil Szemle, 21(2), 2024, pp.135-146, https://doi.org/10.62560/csz.2024.02.10
15. Йоргова, М. Концептуализация на грижата: перспективи и модели. - В: Социални изследвания 2022, В. Търново : Унив. изд. "Св. св. Кирил и Методий", 2024, с. 9-29.
16. Клявкова, К. В храма на медиацията. Изд. „Фондация „Ахая общество“, 2019.
17. Коларова, Д. Проучване на състоянието на медиацията в страната. Доклад. Изд. Фондация „Партньори – България“, София, 2019, https://partnersbg.org/wp-content/uploads/2019/11/Doklad-pdf.pdf.
18. Кънев, Ев. Публично-частно партньорство: принципи, модели и политики за частно предлагане на публични услуги. С., 2011.
19. Механджийска, Г. Социална работа по случай – реконцептуализация на традиционните разбирания в съвременна приложна перспектива. Социална работа, 2013, 1, с. 4–29, http://www.swjournal-bg.com/.

20. Милушева, Т. Теории за поведенческата промяна и приложението им в социалната работа. Годишник на Софийски университет “Св. Климент Охридски”, Книга Социални дейности, 2013, том 105, с. 227–263.
21. Минев, Т. Теоретични и методически основи на социалната работа. В.Т., 2012.
22. Мутафова, М. и съавт. Социална медицина (практически подходи). Арсо, С., 2007.
23. Пулова-Ганева, Ю. Глобализация и здравни рискове. – В: Развитие на българската и европейската икономика - предизвикателства и възможности, том 7, с. 218-225, Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2023.
24. Пулова-Ганева, Ю. Качество на социалните услуги - предизвикателства пред българската практика. – Сборник от международна научна конференция „Проблеми на социалната и икономическата сигурност“, 19.11.2021, В. Търново, Том 2, с. 153-162, В. Търново: Унив. изд. „Св. св. Кирил и Методий“, 2023.
25. Салчев, П., Т. Веков, Сл. Джамбазов, П. Димитров. Социална медицина. Издател: Български кардиологичен институт, 2023.
26. Спасов, К. Социален мениджмънт.С., 2011.
27. Стоянова, Ст. Методи на социалната работа в група, ВТ, 2007.
28. Стоянова, Ст., Групи – динамика и рискове", "Ай анд Би", ВТ, 2014.
29. Стоянова, Ст., Управление на групи, 2021, "Ай анд Би", ВТ, 2021.
30. Трансгранична медиация. Медиация при трансгранични конфликти. Наръчник за международна и междукултурна медиация., Професионална асоциация на медиаторите в България, С., 2012, http://mediation-net.eu.
31. Търновска, Т. Хигиена. Лакс бук, Пловдив, 2021.
32. Чанкова, Д., Медиацията между жертвата и извършителя на престъплението, С., 2006.
33. Шипковенска, Е., Ж. Христов, Комплексни програми за здравна промоция и профилактика, Филвест, София, 2008.
34. Шипковенска, Е., Ж. Христов, Промоция и контрол върху здравето, Филвест, София, 2008.
35. Шулман, Л. Изкуството да се помага на индивиди, семейства и групи. С., 1995.
36. Бяла книга: ефективна подкрепа чрез социални услуги за уязвимите групи в България. Основни принципи. Стратегически документ. С., 2009.
37. Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси
38. Договаряне на социални услуги между държавата и НПО, сравнителен анализ, С., 2004, www.bcnl.org .
39. ЕС през 2021 г. -Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
40. ЕС през 2022 г. - Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
41. ЕС през 2023 г. - Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
42. ЕС през 2024 г. - Общ доклад за дейността на Европейския съюз (europa.eu).
43. Качеството на социалните услуги в България. Преглед на правната уредба на качеството и контрола на социалните услуги в общността. С., 2008. www.bcnl.org

44. Методическо указание за управление на случай на дете в риск. Нормативни актове | Държавна агенция за закрила на детето (government.bg).
45. Механизмът на социалното договаряне в България и европейския опит при предоставянето на социални услуги от външни доставчици, С., 2014, www.bcnl.org.
46. Наредба №2 от 15 март 2007 г. за условията и реда за одобряване на организациите, които обучават медиатори; за изискванията за обучение на медиатори; за реда за вписване, отписване и заличаване на медиатори от единния регистър на медиаторите и за процедурните и етични правила за поведение на медиатора
47. Наръчник за публично-частно партньорство на общинско ниво за предоставяне на дългосрочни грижи и услуги за възрастни хора. С., 2012, https://www.mlsp.government.bg/ckfinder/userfiles/files/politiki/demografska%20politika/publikacii/Handbook.pdf .
48. Национална здравна стратегия 2021-2030, МЗ.
49. Национална стратегия за дългосрочна грижа.
50. План за действие за периода 2022 – 2027 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.
51. Процедурни и етични правила за поведение на медиатора, https://mediatorite.bg/etichen-kodeks/.
52. Ръководство по социално договаряне и развитие на социални услуги в общността. Български център за нестопанско право, С., 2009, www.bcnl.org
53. Социална работа с човешко лице. Модел за хуманна социална работа, ориентирана към правата на хората с увреждания. С., 2014, www.ngogrants.bg.
54. Законодателство по социално подпомагане, закрила на детето, интеграция на хората с увреждания, насърчаване на заетостта, социално и здравно осигуряване, защита от домашно насилие, медиация виж www.econ.bg, www.mlsp.government.bg, www.asp.government.bg, www.az.government.bg.
55. Стратегически документи, програми, отчети в областта на социалното подпомагане, заетостта на уязвими групи, закрилата на детето, интеграцията на хората с увреждания, социалното и здравно осигуряване виж www.asp.government.bg, aksu.government.bg/, www.ahu.mlsp.government.bg, www.az.government.bg, www.sacp.government.bg, https://www.europarl.europa.eu/.
56. Текуща и аналитична информация относно областите на дейност на Агенцията за социално подпомагане, Агенцията по заетостта, Агенцията на хората с увреждания, Държавната агенция по закрила на детето, Националния осигурителен институт, Националната здравна каса виж www.asp.government.bg, aksu.government.bg/, www.ahu.mlsp.government.bg, www.az.government.bg, www.sacp.government.bg.
57. Budeva, S. Mediation and social work, Forum on studies of society: conference proceedings: second edition: Chieti- Pescara, 2018/ Bucureşti: Pro Universitaria, 2018, p.39-48, https://www.researchgate.net/publication/351547459_Mediation_and_social_work.

58. Pulova-Ganeva, Y. The integrated approach in the care of people with disabilities from the social professionals' perspective. Forum on studies of society: conference proceedings: third edition, International Conference on Social Sciences and Humanities, Third edition. Enna, Italy, 21.11.2020, Ed.: Cr. Ilie, I. V. Șerban, G. Cifaldi, A. M. Niţă, Al. Porumbescu ,R. Cr. Petcu, - Bucureşti: Pro Universitaria, 2022, pp. 280-289.

Конспектът е приет на заседание на катедра "Организация и методология на социалните дейности" с Протокол № 7/21.10.2025 г.

Ръководител на катедра ОМСД:

/доц. д-р Ю. Пулова/